

**Polítiques d'Ocupació Comparades a la Unió
Europea**

Codi: 44037
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313228 Política Social, Treball i Benestar	OT	0	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Andreu Lope Peña

Correu electrònic: Andreu.Lope@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

Haver estat acceptat/da per a la matriculació al Màster i complir els requisits establerts al respecte

Objectius

Aquest mòdul pretén aconseguir un doble objectiu: explicar com estan funcionant les estratègies de la UE en matèria d'ocupació i en quin grau influeixen sobre les polítiques d'ocupació dels diversos països membres, particularment sobre Espanya. Però les polítiques només són comprensibles si atenem a l'context econòmic i a les diferents realitats laborals dels països que componen la UE. Per aquests motius, s'atén a l'existència de diversos models d'ocupació i als efectes de l'context econòmic; distingint els anys d'expansió dels de recessió i emfatitzant els diferents efectes de la crisi, ara en retrocés fins la pandèmia, sobre els països membres de la UE en termes d'ocupació.

En funció de l'anterior, el mòdul planteja una sèrie de qüestions -presentades en quatre àmbits temàtics- a les quals respondre amb els elements teòrics i empírics dels que avui podem disposar en una perspectiva comparada. Resumidament, en aquests àmbits s'aborden les següents temàtiques:

- I) Dades sobre el mercat de treball en els països membres de la UE i la seva evolució (sessió 1). Característiques dels models europeus d'ocupació en els últims 20 anys. L'Estratègia Europea d'Ocupació, les polítiques nacionals d'ocupació i els seus canvis (sessió 2).
- II) Polítiques d'ocupació dirigides als joves a la UE i els seus canvis arran de la crisi. Tipologia de règims europeus de transició entre formació i ocupació i la seva vinculació amb les trajectòries juvenils cap a l'ocupació. Anàlisi de les polítiques d'ocupació de la UE adreçades a la població jove (sessió 3).
- III) Les fonts i normes de el dret comunitari que regulen les condicions laborals en aspectes de les polítiques d'ocupació bàsiques per al bon fi de les mateixes: contractació, regulació de les condicions de l'ocupació de durada determinada, a temps parcial, etc. (Sessions 4 i 5)
- IV) Polítiques locals d'ocupació, desenvolupament local i la seva relació amb l'Estratègia Europea d'Ocupació. Els criteris de l'activació a la UE i la concreció de les polítiques actives d'ocupació al territori per promoure la cohesió social (sessions 6, 7 i 8). L'anàlisi duta a terme en els diferents àmbits temàtics permetrà que els / les estudiants puguin entendre millor les polítiques de la UE, captant especialment la seva aplicació a Espanya, a el temps que atenen les diferències que segueixen existint entre els països membres de la UE.

L'anàlisi dut a terme en els diferents àmbits temàtics permetrà que els/les estudiants puguin entendre millor les polítiques de la UE, El anàlisis llevado a cabo en los diferentes ámbitos temáticos permitirá que los/as estudiantes puedan entender mejor las políticas de la UE, copsant especialment la seva aplicació a Espanya, al temps que poden conèixer les diferències que continuen existint entre els membres de la UE.

Competències

- Dissenyar, implementar i avaluar polítiques sociolaborals que incideixin en la relació entre treball, ocupació i benestar.
- Distingir les principals transformacions econòmiques, polítiques, socials i culturals de les societats complexes per a analitzar els reptes fonamentals que plantegen per a la igualtat i el benestar.
- Treballar individualment i en equip en un context internacional i multidisciplinari
- Utilitzar i gestionar informació bibliogràfica i recursos informàtics en l'àmbit d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar teòricament la relació entre treball i benestar en les societats complexes
2. Distingir els conceptes, les categories i les teories principals que permeten apropar-se al mercat de treball
3. Elaborar i interpretar dades i indicadors que permetin mostrar la dinàmica del mercat de treball: ocupació, desocupació, ocupació temporal i altres formes d'ocupació atípiques.
4. Identificar les principals línies de recerca que estudien la política d'ocupació a la Unió Europea.
5. Identificar les principals problemàtiques de les polítiques d'ocupació
6. Treballar individualment i en equip en un context internacional i multidisciplinari
7. Utilitzar i gestionar informació bibliogràfica i recursos informàtics en l'àmbit d'estudi.

Continguts

PROFESSORS: Andreu Lope (coordinador): sessions 1, 6, 7 i 8, ; Fausto Miguélez: sessió 2; Joan Miquel Verd (sessió 3) i Miguel Angel Purcalla (sessions 4 i 5)

SESSIONS

Àmbit temàtic I: Models, estratègia i polítiques nacionals d'ocupació a la UE.

-Sessió 1. Introducció a l'mòdul (1 octubre).

Descripció de l'funcionament de el curs, del seu contingut i de la concrec
La importància de les polítiques d'ocupació a la UE per abordar els efect
Tendències i dades de l'ocupació a la UE en els últims anys, amb espec
Lectures per al debat
European Commission (2011), Employment Policy (Social Europe guide

Sessió 2. Estratègia Europea d'Ocupació i polítiques d'ocupació nacionals: d'el període d'expansió a el període c

Els canvis en l'ocupació es vinculen a l'estratègia de flexibilitat i a la glob

en els països es mouen des supòsits socialdemòcrates a plantejaments neoliberals, en funció de criteris de corr

més recent posa l'austeritat (lluitar contra el dèficit i la inflació) per sobre de qualsevol política. Això porta a refor

dels salaris. Tot i així, segueixen havent-hi diferències entre països.

Lectures per al debat

-Miguélez, F. i Molina, O. (2018) El paper de l'estat en el futur de l'ocupa

-Molina O. (2013) Políticas de empleo en la UE: respuestas nacionales y

Àmbit temàtic II. Polítiques d'ocupació destinades als joves

Sessió 3. Polítiques i ocupació juvenil (15 octubre)

En aquesta sessió es tractarà la particular relació de la població jove am

grans diferències existents entre els diferents països de la Unió Europea.

La relació de la població jove amb l'ocupació està marcada pel procés d'

joves amb l'ocupació sense abordar els processos de transició formació-ocupació. En el context actual, aquestes

sinó també per l'impacte de la crisi econòmica. Tot i que la recessió econòmica ha tingut impactes diversos a la

ha estat la més afectada per la present crisi de l'ocupació.

Davant la crisi d'ocupació entre la població jove, la Comissió Europea ha

desenvolupades al llarg de segle XX, un cop constatat seu escàs efecte positiu en un bon nombre de països. No c

abordades en la sessió.

Lectures per al debat

-Bell, David N.F. ; Blanchflower, David G. (2011): "Young People and the

- Rodríguez-Soler, J., Verd, J. M. (2018): El diseño y despliegue del sist

Àmbit temàtic III. Fonts i normes de dret comunitari que regulen condicions d'ocupació

Sessió 4. Drets fonamentals dels treballadors tutelats per la UE en polítiques d'ocupació (22 octubre)

Anàlisi de el marc general normatiu que estableix la UE sobre condicions

Europea, però també a altres instruments normatius. Es comentaran també les principals sentències de l'TJUE s

Lectures per al debat

-Mercader, J.R. : El mercado de trabajo y el empleo en un mundo digital

-Pérez dels Cobos, F. : El reconocimiento de los derechos sociales fundi

Sessió 5. La contractació laboral de durada determinada (29 octubre)

La sessió explica les directives europees que es refereixen tant a la cont

en la política d'ocupació de la UE. Es comentaran també les principals sentències de l'TJUE sobre la qüestió.

Lectures per al debat

-García Sánchez, A.V. : La regulación del trabajo a través de empresas c

-Espín, M. : El contrato a tiempo parcial: de la oportunidad de generar e

Àmbit temàtic IV. Les estratègies europees en matèria d'ocupació i les polítiques locals d'ocupació

Sessió 6. La necessitat d'augmentar les qualificacions i les competències i la seva concreció local (5 novembre).

Les perspectives de la UE sobre l'ocupació: la suposada necessitat d'au

importància de la "formació al llargde la vida" L'activació com acriteri orientador de les polítiques europees d'ocu

Lectures per al debat

-Martínez, A. (2011), "El discurso de la UE en maeria de políticas de em

Sessió 7. Polítiques locals d'ocupació, desenvolupament local i influència de l'Estratègia Europea d'Ocupació (12

Es tracten les premisses teòriques que emfatitzen la importància del terr

d'ocupació i de promoció econòmica dutes a terme en l'àmbit local. Descripció de les iniciatives europees que d

(o supralocals), així com els seus objectius, mesures i _actors que hi participen. Així mateix, se subratllen les se

Lectures per al debat

- Alburquerque, F. (2002), "Postfordismo y emergencia del desarrollo eco
- Regalia, I. (2005), "What regulation for the new forms of employment?",

Sessió 8. Polítiques actives d'ocupació i cohesió social en l'àmbit local (19 novembre)

S'analitzen, amb exemples específics de diversos països, les formes en

polítiques de cohesió social, posant com a exemple les accions desenvolupades en municipis catalans a partir c

Lectures per al debat

-Lope, A. (2013), "La llunyania de l'acció local sobre l'ocupació respecte

-Díaz, Mª J. i López Calle, P. (2018), "Activar y proteger, los agentes de

ALGUNES DE LES LECTURAS PEL DEBAT (FACILITADES MITJANÇANT EL CAMPUS VIRTUAL) PODEN MODIFICAR-SE

Metodologia

-En classe es conjuguen explicacions de professor amb debats sobre la base de lectures prèviament indicades i
Les lectures a debatre en cada àmbit temàtic es faciliten a través de campus virtual.

Les que s'indiquen en aquesta Guia Docent poden experimentar canvis fins a l'inici de les sessions de l'Màster.

-El treball individual suposa una activitat formativa rellevant sobre la tem

-COVID-19. La UAB preveu restringir l'aforament de les classes al 50%. A l'tractar-se d'un mòdul optatiu, amb m

En el cas que ho sigui, abans d'iniciar el mòdul s'indicaran els mecanismes que permetran l'assistència presenc

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Seguimiento de las sesiones, preparación y participación en debates de lecturas y respuestas a preguntas sobre las mismas	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Tipus: Autònomes

Trabajo individual sobre uno de los ámbitos temáticos tratados en el módulo	35	1,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
---	----	-----	---------------------

Avaluació

-El 50% de la nota deriva de la presència a les sessions i de la participació activa dels / les estudiants en els deb

proporcionaran a través del campus virtual. A més d'aquesta presència i participació, els / les estudiants elabora

a una sèrie de qüestions plantejades sobre cada lectura, o en forma de resum, segons s'indiqui per a cada un d

-El altre 50% de la nota deriva de l'elaboració d'un treball individual vincu

treball de curs, corresponent l'elecció de l'bloc sobre el qual desenvolupar el treball a cada estudiant. S'aconsell

de supervisar, amb data màxima de

26 de novembre, una setmana després de finalitzar les sessions. El treball s'ha de presentar per escrit a l'esmen

màxima

13 de gener.

-Com a element de RECUPERACIÓ, després de l'avaluació del treball individual els/les estudiants comptaran a

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presencia y participación activa en los debates de las sesiones	10%	20	0,8	2, 4, 5, 6, 7
Respuestas a las cuestiones planteadas sobre las lecturas a debate	40%	20	0,8	2, 4, 5, 6, 7
Treball individual sobre un dels àmbits temàtics del mòdul	50%	35	1,4	1, 2, 3, 4, 5, 7

Bibliografia

A més dels texts a debatre en les diferents sessions, es detalla la BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA per les mateixes.

Àmbio temàtic I.

- Alujas, Juan Antonio (2006) "Las políticas activas del mercado de trabajo en España en el contexto de la Unión Europea", *Revista del Ministerio de Trabajo e Inmigración*, 61, pp. 77-92.
- Bosch G., Lehndorf S., Rubery G. (2009) *European Employment Models in Flux*. Palgrave MacMillan, London. (Banyuls et al. Ver el caso de España)
- CES (2005). *Desequilibrios ocupacionales y políticas activas de empleo*. CES Informes. Madrid.
- Comisión Europea (2003). *L'emploi, l'emploi, l'emploi*. Nov. 2003, Bruxelles.
- COMISION EUROPEA (2007) *Hacia los principios comunes de la flexiseguridad*. Bruselas
- COMISIÓN EUROPEA-EMPLOYMENT COMMITTEE (2010), *The employment crisis: policy responses, their effectiveness and the way ahead*, Bruselas, 31 de Mayo de 2010.
- Díaz-Salazar R. (2003) *Trabajadores precarios. Los proletarios del siglo XXI*. HOAC, Madrid
- European Commission. *The employment in Europe*. Anuario. Brussels
- García Perez J (2010) "¿Tienen las subvenciones a la contratación los efectos deseados sobre la estabilidad de los empleos". Working Paper. Universidad Pablo de Olavide.
- Leonardi, Laura et al. (2011) ¿Es exportable la flexiguridad? Un estudio comparado de Italia y España, *Cuadernos de Relaciones Laborales*, Vol. 29, nº 2, pp. 417-443.
- Leuven, A.; Leschke, J. (2010), *How do institutions affect the labour market adjustment to the economic crisis in different EU countries ?*, Bruselas, ETUI.
- Lope, Andreu y Ramón Alós-Moner (2013) "Las políticas activas de empleo en España: deficientes políticas para malos empleos", *Sociología del trabajo*, nº 77: 92-116.
- Lopez Andreu, M. (2016) crisis económica, austeridad y sus efectos en las transiciones laborales en mercado de trabajos flexibles: los ejemplos de España y el Reino Unido. Anuari IET 2016, UAB. -Medá D. What securities for a reciprocal conception of flexicurity?. Jornadas sobre flexiseguridad. Univ. Complutense 2010
- McKay, Sonia et al. (2012). *Study on Precarious Work and Social Rights*. London, Working Lives Research Institute.
- Miguelé F., C. Prieto (2009). *El cambio del empleo en Europa: una mirada desde España*. Política y Sociedad
- Miguelé F. Molina O. *Políticas de empleo en España*, CIS, 2015
- Miguelé, Fausto (2010): "Cambiar las políticas de empleo a raíz de la crisis", en M.J. Espuny , O. Paz Torres (Coords.) *Crisis y ocupación*. Barcelona, J.M. Bosch editor
- Miguelé y otros (2015). *Trabajo, empleo y profesiones*, en Informe Social España 2015. CIS, Madrid
- Miguelé y otros (2015) *Diagnostico socio-económico sobre las políticas de empleo en España, 2012-2014*. <https://ddd.uab.cat/record/142865>
- Moreno, Luis y Amparo Serrano A. (2008) "Europeanization and Spanish Welfare: The Case of Employment Policy", en Guillén, A. y León, M. (eds.) *The Spanish Welfare State in European Context*, Ashgate: Farnham, pp. 39-58
- OIT (2017). *Informe Mundial sobre Salarios 2016 / 2017 La desigualdad salarial en el lugar de trabajo*. Ginebra

- Prieto, Carlos (2013). "Las políticas de empleo en el marco de las metamorfosis de la norma social de empleo". *Clivatge Revista Digital*, 2: 117-130
- Rogowski, Ralf, Robert Salais y Noel Whiteside (eds.) (2011) *Transforming European Employment Policy. Labour Market Transitions and the Promotion of Capability*, Edward Elgar: Cheltenham.
- Standing, Guy (2012). *The Precariat. The New Dangerous Class*. London: Bloomsbury.
- Supiot A. (2001) *Beyond employment changes in work and the future of labour law in Europe*. Oxford, Oxford Univ. Press.
- Tangian, Andranick (2010) "Not for bad weather: flexicurity challenged by the crisis", *ETUI Policy Brief*, nº 3, ETUI: Brussels
- Transfer (2004). *Flexicurity: conceptual issues and political implementation in Europe*. Vol 10, 2.
- Tridico, Pasquale (2013). "El impacto de la crisis económica en los mercados laborales de la Unión Europea: una perspectiva comparada". *Revista Internacional del Trabajo*, nº 132 (2): 199-215
- Àmbit temàtic II.
- Abbatecola, Emanuela; Lefresne, Florence; Verd, Joan Miquel; Vero, Josiane (2012): "Individual working lives through the lens of the capability approach: evaluation of policies and items for debate", *Transfer*, 18(1): 83-89.
- Berlingieri, F., Bonin, H., Sprietsma, M. (2014): *Youth Unemployment in Europe. Appraisal and Policy Options*. Stuttgart: Robert Bosch Stiftung
- Bussi, M., Geyer, L. (2013): *Youth Guarantees and recent developments on measures against youth unemployment. A mapping exercise*. Bruselas: ETUI.
- Caliendo, Marco; Schmidl, Ricarda (2016): "Youth unemployment and active labor market policies in Europe". <https://izajolp.springeropen.com/articles/10.1186/s40173-016-0057-x>
- Casal, Joaquim; García, Maribel; Merino, Rafael; Miguel, Francesc J. (2006): "Changes in forms of transition in contexts of informational capitalism". *Papers. Revista de Sociología*, 79: 195-223.
- Castelló, Laia.; Bolívar, Mireia; Barranco, Oriol; Verd, Joan Miquel (2013): "T treball. Condicions en el mercat de treball i trajectòries laborals de la joventut catalana". En Pau Serracant (coord.): *Enquesta de la Joventut de Catalunya 2012. Volum 1. Transicions juvenils i condicions materials d'existència*. Barcelona: Direcció General de Joventut, Generalitat de Catalunya, pp. 117-224.
- Comisión Europea (2013): *Recomendación del Consejo relativa al Programa Nacional de Reformas de 2013 de España y por la que se emite un dictamen del Consejo sobre el Programa de Estabilidad de España para 2012-2016*. Bruselas, 29.5.2013 COM (2013) 359 final. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea,
- Comisión Europea (2014): *The EU Youth Guarantee. Memo*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea,
- Debels, Annelies (2008): "Transitions out of temporary jobs: Consequences for employment and poverty across Europe". En Ruud J. A. Muffels (ed.): *Flexibility and Employment Security in Europe. Labour Markets in Transition*. Cheltenham (Reino Unido): Edward Elgar.
- DG Education, Culture, Youth and Sport (2016): *EU Youth Report 2015*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea.
- DG Employment, Social Affairs and Inclusion (2015): *Employment and Social Developments in Europe 2014*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea.

- Dietrich, H. (2012). *Youth Unemployment in Europe. Theoretical Considerations and Empirical Findings*. Berlín: Friedrich-Ebert-Stiftung.
- Eurofound (2012): *NEETs - Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Eurofound (2013): *Young people and temporary employment in Europe*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea.
- Eurofound (2014): *Mapping youth transitions in Europe*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea.
- Eurofound (2015): *Recent developments in temporary employment: Employment growth, wages and transitions*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Unión Europea.
- Fondeville, Nicole; Ward, Terry (2014): *Scarring effects of the crisis*. Bruselas: Comisión Europea. Research note 06/2014.
- Guillén, Ana M.; González Begega, Sergio; Luque Balbona, David (2016): "El modelo social europeo: Evolución y retos". En Eloísa del Pino y María Josefa Rubio Lara (dir.): *Los estados del bienestar en la encrucijada. Políticas sociales en perspectiva comparada*. Madrid: Tecnos.
- Hernanz, Virginia; Origo, Federica; Lodovici, Manuela S.; Toharia, Luis(2008): "Dreaming of a Permanent Job: the Transitions of Temporary Workers in Italy and Spain". En Ruud J. A. Muffels (ed.): *Flexibility and Employment Security in Europe. Labour Markets in Transition*. Cheltenham, Reino Unido: Edward Elgar.
- Hummeluhr, N. (1997): *Youth Guarantees in the Nordic Countries* [documento en línea]
<http://www.oecd.org/edu/innovation-education/1925599.pdf>
- Kovacheva, Siyka (2014): "Overview of the Implementation of the EU Youth Strategy in the Field of Employment". *Slovak Journal of Political Sciences*, 14(1): 5-24.
- López-Andreu, Martí, Verd, Joan Miquel (2011): "Usos y efectos de la protección al desempleo en España. Resultados en base a la perspectiva de las capacidades". *Cuadernos del Mercado de Trabajo*, 7: 14-21.
- López-Andreu, Martí; Verd, Joan Miquel (2016): "Employment instability and economic crisis in Spain: What are the elements that make a difference in the trajectories of younger adults?", *European Societies*, [first online DOI: 10.1080/14616696.2016.1207791]
- Martin, J. P., Grubb, D. (2001). *What works and for whom: a review of OECD countries' experiences with active labour market policies*. Paris: OECD.
- Moreno Mínguez, Almudena (2012): "La invisibilidad de los y las jóvenes en los servicios sociales del Estado de bienestar español". *Revista de Estudios de Juventud*, 97: 93-108.
- Moreno Mínguez, Almudena (2013): *Informe Juventud en España 2012*. Madrid: INJUVE
- O'Reilly, J. et al. (2015): "Five Characteristics of Youth Unemployment in Europe: Flexibility, Education, Migration, Family Legacies, and EU Policy". *SAGE Open*, 5(1): 1-19.
- Parreira do Amaral, Marcelo, et al. (2011): "Governance of educational trajectories in Europe. State of the Art Report". *Working Paper No. 1. Project "Governance of educational trajectories in Europe" (GOETE)*. Frankfurt: University of Frankfurt.
- Sanchis, E., Simó, C. (2014): "Paro estimado y paro sociológico". *Sistema*, 236: 49-69.
- Verd, Joan Miquel; López-Andreu, Martí (2012): "La inestabilidad del empleo en las trayectorias laborales. Un análisis cuantitativo". *Revista Española de Investigaciones Sociológicas* 138:135-148.

-Verd, Joan Miquel; López-Andreu, Martí (2014): "Capabilities as an assessment tool for social policies. The example of the effects of non-formal training measures in Spain". En Hans Uwe Otto y Holger Ziegler (eds.): *Critical Social Policy and the Capability Approach*. Opladen (Alemania)-Farmington Hills (Michigan): Barbara Budrich.

-Verd, Joan Miquel; López-Andreu, Martí (2016): "Crisis del empleo y polarización de las trayectorias laborales. El caso de los adultos jóvenes en Cataluña". *Papers. Revista de Sociología*, 101 (1): 5-30.

-Verd, J. M., Yepes, L.; Vacchiano, M. (2016) "Trayectorias laborales y capital social en la población joven. Elementos para analizar la precariedad laboral juvenil más allá de los grandes focos". *Anuario IET de trabajo y relaciones laborales*, 3, 144-158.

-Verd, Joan Miquel; Vero, Josiane; López, Martí(2009): "Trayectorias laborales y enfoque de las capacidades. Elementos para una evaluación longitudinal de las políticas de protección social". *Sociología del Trabajo*, 67: 127-150.

-Verick, Sher (2009): "Who is hit hardest during a financial crisis? The vulnerability of young men and women to unemployment in an economic downturn". *IZA Discussion Papers*, No. 4359, <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:101:1-20091105792>

-Walther, Andreas (2017): "Support across life course regimes. A comparative model of social work as construction of social problems, needs, and rights". *Journal of Social Work*, 17 (3), 277-301.

-Wolbers, Maarten H.J. (2007): "Transitions in 11 European Countries Patterns of Labour Market Entry: Comparative Perspective on School-to-Work" *Acta Sociologica*, 50: 189-210

Àmbit temàtic III.

Sesió 4

-MONEREO PÉREZ, J.L.: Los principios del sistema jurídico internacional multinivel de garantía de los derechos fundamentales, *Revista General de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social* 45-2017

-PONS CARMENA, M.: Modelo social europeo y protección de los derechos sociales fundamentales, Reus, 2015

<http://www.ugr.es/~redce/REDCE4/articulos/02freixes.htm>

<http://www.voxeurop.eu/es/2017/derechos-sociales-5121121>

<http://europeos.es/blog/acervo-social-ue><https://blog.cuatrecasas.com/laboral/rider--deliveroo-sentencia/>
<https://adriantodoli.com/2018/06/04/primera-sentencia-que-condena-a-deliveroo-y-declara-la-laboralidad-del-ride>

<http://ignasibeltran.com/2018/06/05/riders-de-deliveroo-son-trabajadores-por-cuenta-ajena/>

<http://www.ejaso.es/blog/falsos-autonomos/>

Sesió 5.

<http://ignasibeltran.com/2016/12/19/guia-practica-para-el-seguimiento-de-la-evolucion-judicial-de-la-doctrina-de->
http://cograsop.com/formacion/jornadas/XT_16/ContratosTemporalesUltimasSentencias.pdf

<http://ignasibeltran.com/2018/07/02/extincion-de-contratos-temporales-y-doctrina-montero-mateos-dos-nuevas-r>

<https://www.cronda.coop/en/topicality/Articulos/EI-TJUE-y-la-contratacion-temporal>

https://www.elderecho.com/tribuna/laboral/Indemnizacion-contratos-temporales-TJUE-Diego-Porras_11_123530

<http://togas.biz/articulos/articulo-profesionales-el-tjue-cambia-su-criterio-y-avala-la-indemnizaci-n-de-menor-cua>

Àmbit temàtic IV.

- AAVV (2010), *Manual per a la gestió de polítiques de promoció econòmica i desenvolupament local*, COLPIS / Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- AAVV (2012), *Crisis y políticas locales* (número monogràfic), *P3T, Public, Policies and Territory*, vol. 1 n° 1.
- Cauces (2011), "Políticas activas de empleo: crónica de una reforma anunciada", en *Cauces*(Cuadernos del CES) abril-junio.
- CEDEFOP (2009), *Skills for Europe's future: anticipating occupational Skill needs*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.
- Comisión Europea -Employment Committee- (2010), *The employment crisis: policy responses, their effectiveness and the way ahead*, Bruselas, 31 de Mayo
- Committee of the Regions (2012), *Community Led Local Development*, 98th plenary session, 20-30 november, Committee of the Region, Bruxelles.
- CES (2016): *Memoria sobre la situación socioeconómica y laboral de España en 2015*, Consejo Económico y Social (CES), Madrid.
- Franco, LL. (2016), *Les polítiques d'ocupació: teoria i pràctica*, Ed. UOC, Barcelona.
- ETUI (2007) *Fexicurity in Europe*, ETUI, Brussels.
- European Commission (2015), *Employment and Social Developments in Europe 2014*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.
- European Commission (2012), *New skills and jobs in Europe: Pathways towards full employment*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.
- European Commission (2011), *Employment Policy (Social Europe guide vol. 1)*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.
- European Commission (2006), *Social Inclusion in Europe 2006*, European Commission, Brussels
- Green, A. (2011), "Modelos de formación a lo largo de la vida y la sociedad del conocimiento", en *Papers. Revista de Sociología* n° 96
- IDE (2006), *Pla de Convivència*, Institut de Desenvolupament de l'Erm, Manlleu (Barcelona).
- Jessop, B. (2007), "Regulation -and State- Theoretical Perspectives on Changes in Corporate Governance and Metagovernance", en Owerbeek, et.al. (eds.), *Transnational Politics of Corporate Governance Regulation*, Routledge, London.
- Koch, M. et.al. (2013), *Non-standard employment in Europe: paradigms, prevalence and policy responses*, Palgrave Macmillan, Hampshire
- Kolosy, K. (2013), "European Union: monitoring and evaluating local development in the 2014-2020 programming period", en *P3T, Public, Policies and Territory*, vol.2 n° 4.
- Lope, A. (2015), "Las políticas activas de empleo: el nuevo modelo de políticas activas", en Miguélez, F. (coord.): *Diagnóstico socio-económico sobre las políticas de empleo en España, 2012-2014*. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès): Dipòsit Digital de Documents: Universitat Autònoma de Barcelona.
<http://ddd.uab.cat/record/142865>
- Lope, A. y Alós-Moner, R. (2013) "Las políticas activas de empleo en España: deficientes políticas para malos empleos", en *Sociología del trabajo*, n° 77.

-Lope, A. (2013), "Las políticas comunitarias y el enfoque territorial: UE 2014-2020. El empleo, ¿una prioridad en las políticas locales", en *P3T, Public, Policies and Territory*, vol.2 nº 4.

-McKay, S. et al. (2012), *Study on Precarious Work and Social Rights*, Working Lives Research Institute, London

-Ortíz, D.; Gibert, F. y Lope, A. (2002), "De la regulación local de las nuevas formas de empleo al centro de trabajo: una experiencia limitada en Catalunya", en *Lan Harremanak / Revista de Relaciones Laborales*, nº 5, Bilbao

-Rodríguez Álvarez, J.M. (2001), *Experiencias prácticas de desarrollo local*, Bayer Hermanos, Madrid.

-Santamaría, E. y Serrano, A. (2016), *Precarización e individualización del trabajo: claves para entender y transformar la realidad laboral*, UOC, Barcelona.

-SOC (Servei Català d'Ocupació) (2011), *Diagnosi per a l'estrategia catalana per a l'ocupació: Informe territorial del mercat de treball, adequació de les polítiques actives d'ocupació a Catalunya i definició dels eixos estratègics 2012-2020*, SOC, Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

-Tangian, A. (2010) "Not for bad weather: flexicurity challenged by the crisis", *ETUI Policy Brief*, nº 3, ETUI, Brussels.

-Vourch, A. y Pára, L. (2012), "Heritage sites and sustainable tourism as leverage for local development", en *P3T, Public, Policies and Territory*, vol.1 nº 3.

-Zukerstinova, A. y Strieska-Ilina, O. (eds.), (2007), *Towards European Skills Needs Forecasting*, CEDEFOP Panorama Series nº 137, Luxembourg.

Webs relacionadas con la temática:

http://europa.int/comm/employment_social/equal

<http://www.cor.europa.eu/en/documents/studies.htm>

<http://inforegio.cec.eu.int/pacts> http://europa.eu.int/comm/regional_policy/innovation/innovating/pacts